

[Henning Philipsen.]

sådan, men det ville altså være betydelig flere end de 27.000, som jeg har talt om.

Og så endelig til sidst til hr. Bach. Jeg tror, han sagde: ét er et søkort at forstå, et andet skib at føre. Jeg bliver nødt til at sige det, så det ikke kan misforstås, at vi er nogle stykker, som har været på arbejdspladserne i hvert fald i mindst lige så mange år, som hr. Bach nogen sinde vil opleve at komme til at være der.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Ændring i regler om udbetaling af pension).

(Lovforslag nr. 221. Fremsat 24/2 76).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages de under punkterne nr. 6 og 7 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Ændring i regler om udbetaling af pension).

(Lovforslag nr. 222. Fremsat 24/2 76).

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om pension til enker m. fl. (Ændring i regler om udbetaling af pension).

(Lovforslag nr. 223. Fremsat 24/2 76).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Albertsen (S):

De 3 lovforslag, som her behandles under ét, er led i det såkaldte septemberforligs sparebestræbelser og indgår som et beskedent bidrag til den samlede besparelse på de

500 mill. kr. De 2 forslag skulle indebære en reel besparelse på ca. et halvt hundrede millioner kroner.

I praksis vil det medføre, at pensionsudbetalingen forskydes fra fødselsdatoen til den næstfølgende første. Det vil utvivlsomt for langt de fleste, der kommer i den situation, medføre, at ophøret af arbejde vil blive forskudt til den pågældende første, og det vil vel nok i sine økonomiske virkninger derfor over for den enkelte være relativt behersket, hvorimod det sammenlagt vil være en besparelse.

Den anden ændring indebærer, at når afgørelsen om plejehjemsophold er afklaret definitivt, overgår vedkommende til plejehjemsstatus, og det vil sige, at pension ikke udbetales, men at man faktisk får status som plejehjemspatient, uanset at man på det tidspunkt opholder sig på et hospital. Det vil nok fjerne noget af den diskussion, som man har truffet på rundt omkring, fordi det nogle gange har virket som lidt af en skævhed over for andre pensionister, at det faktisk kunne være en fordel økonomisk for en pensionist at opholde sig på hospitalet. Men det er da lige så rigtigt i det samme moment at anføre, at der kan opstå nogle praktiske problemer for de pågældende i forbindelse med de udgifter, som man nødvendigvis har, så længe hjemmet opretholdes. Det er klart, at her må andre hjælpeforanstaltninger komme ind i billedet, for det er da helt givet, at man ikke ud af et lommepegebeløb, som der derved bliver tale om, kan klare de driftsudgifter, der er forbundet med at opretholde hjemmet. Det er også tilgodeset i opstillingen over de økonomiske virkninger.

Det er klart, at disse besparelser på det sociale område ikke lige er den livret, som mit parti mener er den mest tiltalende, men under de givne omstændigheder og som et led i det forlig, som vi indgik i september, mener jeg, at det er muligt at leve med dem, og jeg kan derfor anbefale dem, men forudsætter, at vi, selv om tiden løber hurtigt, får lejlighed til i socialudvalget at drøfte de praktiske konsekvenser for de enkelte områder.

Anna Dorith Skriver (V):

Venstre kan i princippet tilslutte sig de 3 forslag om ændring af lov om folke-, invali-

[Anna Dorith Skriver.]

de- og enkepension. Forslagene letter administrationen og letter, hvad vi selvfølgelig også lægger vægt på, nogle offentlige udgifter.

Der vil alligevel nok være grund til et lille suk. Bestemmelsen om udskydelse af overgang til folkepension til den 1. i næstfølgende måned, efter at aldersbetingelserne er opfyldt, vil være en fordel for fastansatte og for de mennesker, der får understøttelse, f. eks. dagpenge, eller som går fra invalide-til folkepension. Beten tilkommer som sædvanlig de selvstændigt næringsdrivende. Jeg tror imidlertid, at netop den gruppe af befolkningen har så megen sans for begrænsning af administration og offentlige omkostninger, at de vil kunne se fornuften i det påtænkte.

Forslagene vil betyde en merudgift for kommunerne, og jeg er glad for, at ministeren i bemærkningerne lover at tage højde herfor, hvad angår de generelle tilskud.

Venstre tilsiger medvirken til en forhåbentlig meget hurtig udvalgsbehandling.

Jørgen Junior (FP):

De to foreslåede besparelsesændringer på pensionistområdet burde have været kædet sammen med forhøjelser i øvrigt på dette område. Det er efter vores opfattelse uanstændigt at foreslå besparelser, uden at denne hårdt plagede gruppe mennesker får en form for kompensation på anden vis.

På den anden side skal det medgives, at der ligger en vis fornuft i forslagene. Administrativt er det en forenkling at betale pensionerne på samme måde, som almindelige lønninger udbetales, og det må vel også være rigtigt at gøre det, som det tilsigtes i de foreliggende forslag.

Hvad angår ændringerne vedrørende lompengene for de patienter, der ligger på hospital, men skal på plejehjem, er der vel også en vis retfærdighed heri. Blot må man passe på, at de mennesker; som det offentlige ikke har evnet at skaffe en plejehjemsplads til, ikke nu bliver udsat for yderligere rystelser ud over den hårdhændede behandling, som det er for en ventepatient at ligge på et hospital, det, som jeg overhovedet ikke forstår at ministeren kan kalde for „blot“ i sin begrundelse.

Fremskridtspartiets indstilling til de fore-

liggende forslag må dog i høj grad være påvirket af ønsket om at se en højere realpension til samtlige pensionister. I stedet for blot at skulle konstatere besparelser over for pensionisterne bør denne behandling af, som det så smukt hedder, forslag til lov om ændring af lov om pensioner medføre, at der omgående sker en helt oplagt nødvendig udvidet forbedring og udligning for folkepensionisterne.

Da det nu er sidste gang, vi debatterer folkepensionen inden behandlingen af finanslovsforslaget, kan tinget stadig væk nå at vise sin velvilje og, mener jeg, en højst tiltrængt ansvarsfølelse. Jeg skal derfor benytte den hermed givne lejlighed til at fremsætte følgende:

Forslag om motiveret dagsorden.

„Idet folketinget opfordrer regeringen til at fremsætte forslag om øjeblikkelig forhøjelse af folkepensionen med årligt mellem 1 og 1,5 mia kr., fortsætter tinget behandlingen af lovforslaget.“

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Gunner Baunsgaard (RV):

De foreliggende lovforslag er led i det økonomiske forlig, som det allerede er nævnt. Ændringerne, der skal ske, er aftalt mellem de 5 partier, og der er gjort rede for, hvad disse ændringer i pensionslovene omfatter, og vi vedstår os vor deltagelse i forliget.

Jeg kan derfor på det radikale venstres vegne tilsige vor medvirken til lovforslagenes vedtagelse og hurtige videre behandling.

Karen Thurøe Hansen (KF):

Selv om det konservative folkeparti er tilhænger af besparelser på mange områder, vil jeg gerne her sige, at vi ikke kan medvirke til en forringelse af pensionisternes forhold, som det er foreslået i disse 3 lovforslag. Det er jo ikke rigtigt, når socialministeren fremhæver i fremsættelsestalen, at de fleste pensionister oppebærer løn eller anden indtægt op til pensionsudbetalingen, ja, endog fremhæver, at der kan blive tale om

[Karen Thurø Hansen.]

en dobbelt dækning i visse tilfælde. Selv om der er tale om en administrativ forenkling, er det konservative folkeparti tilhænger af gældende lov om, at pension kan erholdes fra det fyldte 67. år.

Heller ikke forslaget om, at pensionister, der er indlagt på somatisk sygehus og med en visitation til plejehjem, skal fratages deres retmæssige folkepension og nøjes med lomme penge til personlige fornødenheder, kan vi tilslutte os. Selv om en sygdomsramt pensionists forhold kan se nok så håbløse ud, vil en sådan umyndiggørelse for mig at se i høj grad være med til at forværre hele pensionistens situation og mulighed for en forbedret tilstand. Efter min formening må man vente, til plejehjemssituationen er en kendsgerning, før man fratager dem pensionen.

Som sagt i indledningen kan det konservative folkeparti ikke medvirke til disse 3 lovforslag.

Ebba Strange (SF):

Jeg vil gerne for en gangs skyld slutte mig fuldstændig til den forrige ordfører, fru Karen Thurø Hansen. Vi må også fra socialistisk folkepartis side afvise disse forslag fuldstændigt.

Jeg vil godt starte med at sige, at jeg egentlig også er forarget, fordi socialministeren starter sin fremsættelsestale med at skrive:

„Forslagene, der fremsættes som led i det økonomiske forlig, ...“ osv. osv.

Så kan det synes lidt overflødigt, at vi andre overhovedet skal stå her og udtale os. Det er tilsyneladende temmelig ligeegyldigt, hvad vi overhovedet siger, for forliget er indgået, aftalen er truffet, og så kan vi ellers stå her og føle os en lille smule til grin.

Jeg undrer mig over, at socialministeren vil fremsætte disse forslag. Jeg vil godt opholde mig ved dem sådan i to tempi, da de udtrykkeligt dækker to forskellige ting.

For det første er der forslaget om, at pension tidligst kan ydes fra den 1. i måneden, efter at ansøgeren opfylder lovens aldersbetingelser. Det vil man spare 20 mill. kr. ved, og man siger i fremsættelsestalen, at det er en administrativ lettelse. Det vil jeg da godt tro at det er, men hvorfor i alverden skal en

administrativ lettelse betales med, at pensionisterne skal betale 20 mill. kr? Hvis man meget gerne ville have den administrative lettelse, var det vel mere rimeligt og mere retfærdigt netop over for denne befolkningsgruppe at give dem pensionen fra den måneds begyndelse, i hvilken de opfyldte forudsætningerne for at få pension. Så jeg ville gerne have tilsluttet mig en lettelse af administrationen, hvis det var det, der lå i forslaget. Det er det altså ikke, fordi det primært er et besparelsesforslag, og det vil vi ikke være med til.

Det andet er så, at man vil tage pensionen fra de personer, der ligger på sygehus, efter samme regler, som gælder på plejehjemmene. Jeg ved ikke rigtig, om socialministeren egentlig forestiller sig, hvad det er, hun gør med det her. En af vores allersvageste grupper er de ældre mennesker, der ligger på sygehusene og måske kun har plejehjemmene at se frem til, og så fratager man dem altså den smule, der er tilbage af deres selvstændige integritet. Man umyndiggør dem fuldstændigt ved også at fratage dem deres pension. Så kan man for alvor se intetheden i øjnene, når man ved: nu har du altså ingen anden vej, nu er din pension taget fra dig. Man risikerer jo, at de ældre mennesker dårlig tør lade sig indlægge på et sygehus, for hvad kommer der ud af det sygehusophold? Ja, der kommer det ud af det, at man på sygehuset finder ud af, at nu er man nok bedst tjent med at komme på plejehjem, og så får man altså taget pensionen, man får taget sit hjem, man mister den smule hold, man har på tilværelsen, og som giver én ens integritet og ens personlighed.

Det er muligvis forkert, det, vi gør i forvejen på plejehjemmene, hvor vi uden videre fratager mennesker pensionen og giver dem en slat håndøre. Jeg mener ikke, at pensionister, der har en indkomst, ikke skal betale for deres plejehjemsophold, men jeg mener, det er en forfærdelig tendens fra myndighedernes side at umyndiggøre mennesker, der er mennesker lige så vel som alle vi andre, selv om de er ældre. Jeg ville hellere se på bestemmelserne, som gælder for plejehjemmene, end jeg vil til at indføre nogle bestemmelser, der er umyndiggørende for en ny gruppe mennesker. Derfor må vi fra socialistisk folkepartis side på det bestemteste afvise de her foreliggende forslag.

Inger Stilling Pedersen (KrF):

Jeg skal på kristeligt folkepartis vegne give tilslutning til de 3 lovforslag, der, som det er sagt, indgår i et forlig. Der er sagt mange ting om, at det skulle være imod pensionister og særligt de dårligst stillede. Jeg kan ikke lade være med at tænke på, at når vi har forstået det sådan og også fortsat regner med, at de patienter, der er tale om, er dem, som absolut ikke kan vende tilbage til deres egen lejlighed igen, og som nødvendigvis må på plejehjem, så er vi da også indstillet på, at det primære må være, at man får bygget de plejehjem, som der virkelig er hårdt brug for.

På den anden side må det også føles lidt uretfærdigt, at man skal ligge på hospital i lang, lang tid og modtage sin pension — selvfølgelig skærer man det fra, man skal bruge til husleje og deslige — mens andre, der direkte kommer på et plejehjem, straks får taget deres pension væk. Man kan nok spørge: hvem er det egentlig, der får gavn af pensionen til de patienter, som har ligget der i lang tid?

Vi vil meget gerne virkelig have det grundigt belyst i udvalget og se på, hvilke problemer der ligger i det.

Hanne Reintoft (DKP):

Vi må afvise de her fremsatte lovforslag på det bestemtteste, og vi vil også gerne ledsage det med en meget dyb forundring over, at socialministeren kan komme med dem. Det er dog en socialminister, der engang har været anset som havende et vist indblik i sociale forhold i hverdagen, og Christiansborgs mure skulle dog ikke være så tykke, at man helt glemmer, hvad man ved om praktisk social virkelighed.

Jeg indrømmer, at da jeg hørte om forslagene — jeg blev orienteret om dem i tv-avisen — troede jeg umiddelbart ikke, det kunne passe, ikke blot fordi jeg synes, de er dybt asociale, men også fordi i hvert fald dele af dem simpelt hen er umulige at administrere. Det synes jeg ministeren burde vide.

Dette med at udskyde pensionsudbetalingen til den første i måneden efter alderstidspunktet eller efter ansøgning rammer i blinde. De, der er født tidligt på måneden, skal altså have lidt mindre end dem, der er født den 29. marts, og jeg synes nok, at vi er

sunket dybt i smålighed, når man ligefrem i en ministeriel fremsættelsestale kan operere med, at folk måske har en halv månedens løn eller en ugeløn. Herregud, vi har en udlandsgæld på 25 mia kr. Der er nok også 600 kr. til fru Jensen, som hun kan gå ind i sine pensionsdage på; hvis hun endelig skulle have en lille smule med, skete der nok ikke noget. Ud fra sådan almindelig retsbevidsthedsopfattelse tror jeg nærmest, at det forslag kan betegnes som et ganske almindeligt lille og billigt lommetyveri og ikke noget som helst andet.

Den anden idé, om at tage folks pension, når de er indlagt på sygehus for at vente på plejehjemsplads, er et betydeligt større problem. Det er meget asocialt. Jeg synes næsten, det er umuligt at gennemføre, men jeg vil give ministeren ret i én ting. Hvis det drejer sig om at finde simpelt hen den svageste gruppe i vort samfund, dem, der har mindst mulighed for at protestere, dem, der ikke kan samle sig og snakke om det, der ikke kan henvende sig nogen steder og sige, at det er faktisk ikke så godt for dem, så er det faktisk genialt set, for de er, når de ligger dér med iltapparater og lægehjælp osv., fuldstændig hjælpeløse, så der sker ikke noget ved at ramme dem. Det vil jeg godt medgive regeringen.

Der er også tanker fremme om, at det var meget nemmere, hvis vi havde en værdig død for vores gamle, og det bliver vel det næste. Jeg vil dog stadig væk hellere beskæftige mig med at skabe dem en værdig tilværelse.

Socialministeren bøjer sig jo for fremskridtspartiets angreb på gratisprincippet. Det har i mange år været en ret i dette land at ligge gratis på sygehus. Det har også været en ret at få sin pension, når man var 67 år, og nu åbner man altså vejen for at anfægte denne grundpille i hele vores sociale system.

Men for nu at gå til det administrative, så har ministeren dog selv arbejdet i sygehuse væsentligt med de ældre og må vide, at det ikke kan lade sig gøre. Tager man pensionen fra disse mennesker med en besked, usikker mulighed for supplement over bistandsloven — vi ved ikke, hvordan kommunerne vil reagere, og vi ved ikke, hvor de skal få penge fra — så afskærer vi dem altså i meget høj grad fra at komme tilbage til deres hjem. Vi påfører folk efter et langt og

[Hanne Raintoft.]

arbejdsomt liv, at de måske i op til et år kun har en sygehusseng at klamre sig til uden at vide, hvor deres møbler skal stå, hvor de skal bo osv.

Ministeren må dog vide, at mangelen på plejepladser og presset på sygehussengene er så stort, at det er almindelig kutyme — det er det i hvert fald i Københavns amt — at vi skriver folk op til plejehjem på et tidspunkt, hvor vi endnu ikke er ganske sikre på, om de får behov for pladsen. Får de behovet, har man visiteret dem i tide, og pladsen er der. Den praksis må vi ophøre med, fordi det får katastrofale følger for folk. Hvad skal vi gøre ved det? Det kommer nemlig til at belaste sygehuspladserne længere, fordi folk ikke er skrevet op i tide, og jeg er næsten sikker på, at der bliver en merudgift.

Samtidig vil inddragelse af pensionen også betyde, at de optræningsresultater, vi nogle gange har — og det lykkes os dog nogle gange at genoptræne folk — faktisk falder til jorden, fordi vi ikke har noget at sende dem tilbage til. Det vil også betyde, at vi skaber en ulighed. Det er værst for de enlige, der ikke har en ægtefælle til at opretholde hjemmet. To gamle damer går og venter hjemme på at komme på plejehjem og prøver at klare sig hjemme. Den ene brækker lårbenet. Skal hun lade være med at lade sig indlægge? Hvad skal hun? Hammeren falder jo i det øjeblik, hun lader sig indlægge.

Ministeren kan heller ikke være uvidende om, at vi har en meget betydelig fejlvisitati-on til plejehjem. I Københavns amt vurderer vi, at vi har en tredjedel fejlvisiterede. Hvad vil vi gøre ved det i denne situation? Forslaget er næsten uadministrerbart. Jeg har diskuteret det med mange sygehuskolleger, og ingen af os ved, hvordan vi skal gøre det.

Jeg har hørt en lidt naiv socialdemokrat komme med det samme argument som de borgerlige med arvingerne. Herregud, nu er forholdene ikke sådan ude blandt almindelige mennesker, at voksne børn kun tænker på at bestjæle deres gamle. Det er snart en helt fikts idé her, at man kun tror, at folk har tænkt på at snyde. Men jeg vil nu sige til socialministeren, at vil regeringen virke-

lig til at beskæftige sig med arvinger, så gerne for mig, og jeg lover, der er arvinger i dette land, hvor man kunne hente meget mere end 29 mill. kr. Vi behøver igen ikke at finde de mest sølle.

Jeg synes virkelig, det er trist, at det forslag er kommet, og jeg må med det samme sige, at det er en umulig tanke at gennemføre det her i løbet af 4 dage. Der er mange spørgsmål, der skal stilles i udvalget, for hvis man gennemfører dette uden at have konsekvenserne belyst, så er det rent ud uansvarlig lovgivning. Den menneskelige side af sagen har jeg vurderet.

Arnfast (CD):

Jeg skal bekræfte, at centrum-demokraterne, som indgår i dette forlig, vil stemme for disse lovforslag.

Steen Folke (VS):

Der er sådan set ikke så forfærdelig meget at sige om disse forslag andet, end at de er udtryk for den efterhånden, må man vel sige, systematiske asociale politik, som regeringen fører i et samarbejde med skiftende borgerlige partier.

I forbindelse med den krise, som samfundet er ramt af, prøver man hele tiden at skære ned på bl. a. de sociale ydelser til fordel for, at kapitalen, erhvervslivet, skal have tilskud af den ene og den anden art. Der er åbenbart ingen grænser for, hvor asocialt man agter at nedskære.

VS har haft fat på forslaget om flytning af udbetalingsdagen vedrørende pensionerne i forbindelse med de 8 sammenhængende spørgsmål, vi stillede for nogen tid siden i folketingets spørgetid, da det kom frem, at disse ting indgik i regeringens forhandlinger med nogle borgerlige partier.

Også dengang gjorde vi opmærksom på, at det, der faktisk er tale om her, altså er en forhøjelse af pensionsalderen. Det er simpelt hen en forhøjelse af pensionsalderen, man kommer og lægger et forslag på bordet om. Det er ganske vist kun en beskeden forhøjelse i op til en måned, det medgiver jeg, men det er ikke desto mindre en forhøjelse, og jeg synes faktisk, det er fantastisk, at regeringen vil være bekendt at komme med et forslag af den art.

Det andet led i lovforslagene om, at man

[Steen Folke.]

skal inddrage pensionen, når der er truffet bestemmelse om optagelse på plejehjem, er efter vores mening groft på flere leder.

For det første kan det motivere myndighederne til at presse på med hensyn til anbringelse. For det andet kan man sagtens forestille sig, at den administrative beslutning herom først opfølges af handling indtil flere år efter. Her vil f. eks. den ægtefælle, som også er pensionist, men hjemmehørende, miste sin del af den fælles pension. At henvise til bistandslovens skønmæssige ydelser i tilfælde af økonomiske problemer indeholder jo hele den problemstilling om de skønmæssige ydelser, som vi har diskuteret og kritiseret så sent som under den forespørgselsdebat, vi havde her i går.

VS må ligesom SF og DKP på det bestemteste afvise disse forslag.

Socialministeren (Eva Gredal):

Hr. Jørgen Junior mente, at forslagene burde være kædet sammen med forbedringer. De skal nok komme, hr. Jørgen Junior, og de forbedringer, der kommer, er realistiske. I øvrigt bliver det ikke sidste gang inden den 1. april, vi drøfter folkepension.

Til det konservative folkeparti vil jeg godt sige, at jeg troede egentlig, man gik ind for administrative lettelser, men jeg forstår, at det gør man ikke.

Jeg synes nok, at fru Ebba Strange til en vis grad har misforstået denne inddragelse af folkepensionen, når man ligger på hospital. Det er jo meget tilfældigt, som det rammer i dag, hvornår folkepensionen bliver inddraget. Ligger man på hospital i en kommune, hvor der er mangel på plejehjemspladser, ja, så kan man ligge meget længe på hospital og få sin pension, men ligger man på hospital i en kommune, hvor der er plads på plejehjemmene, så bliver pensionen hurtigt inddraget, fordi man overflyttes med det samme. Det rammer altså meget tilfældigt.

Fru Hanne Reintoft påstår, at der ikke er mulighed for at opretholde hjemmet, efter at en patient er blevet indstillet til plejehjem. Det er ukorrekt. Det er klart tilkendegivet, at hjemmet kan opretholdes gennem ydelse af personligt tillæg.

Må jeg om den foreslåede dagsorden sige, at det er en ynkelig overbudspolitik, fremskridtspartiet her fremkommer med. Hvor-

for fortæller fremskridtspartiet ikke, at førtidspension, folkepension til enlige kvinder mellem 62 og 67 år, og hustrutillæggene til pensionister, hvis ægtefælle er mellem 62 og 67 år, skal falde bort? Jeg synes også, man skulle fortælle befolkningen, at udgifter til plejehjem for ældre skal nedsættes med flere hundrede millioner kroner.

Regeringen afviser fremskridtspartiets dagsordensforslag, og vi gør det i fuld tiltro til, at Danmarks folkepensionister er ved at blive klar over, at der ikke er meget hold i fremskridtspartiets løfter til folkepensionisterne. Pengene skal jo for en stor dels vedkommende tages fra pensionisterne selv.

Hanne Reintoft (DKP):

Nu er jeg bange for, at det er ministeren, der er temmelig ukorrekt, for jeg kan også læse og har set, at der er sat 2 mill. kr. af til at opretholde folks hjem. Hvis man skal bruge så meget af pensionen, som det koster at gøre det, så bliver det ikke mange af dem, der her er tale om, så kan man nemlig ikke spare de 29 mill. kr.

Jeg fik som sædvanlig ikke svar på alle problemerne, de rigtige problemer, det, man skulle vide noget om, når man var minister: hvad gør vi ved de fejlvisiterede? Hvad gør vi ved forskelsbehandlingen? Det kom der ikke noget svar på.

Og lad mig så sige om fremskridtspartiets dagsordensforslag, at vi har selv til finanslovsforslaget et ændringsforslag om 1,8 mia kr. til pensionerne. Vi ønsker dem i meget høj grad anvendt til nedsættelse af pensionsalderen og til en forhøjelse af pensionerne, som vi har stillet forslag om. Vi mener derfor godt, at vi kan godtage dagsordensforslaget, men vil gerne understrege, at vi sikkert ikke er enige om, hvordan det skal gøres. Men der skal skaffes penge til pensionisterne, og vi har jo også ganske klart fremlagt og dokumenteret, at man kan spare på arbejdsløshedsunderstøttelsen, fordi vi får de unge i gang.

Jørgen Junior (FP):

Da det er et så penibelt spørgsmål, er jeg ganske enig med fru Hanne Reintoft, når hun siger, at det er nødvendigt. Vi er måske ikke enige i, hvordan de skal bruges, men det siger dagsordenen heller ikke noget om. Den siger kun, at vi skal komme frem til en

[Jørgen Junior.]

fornuftig ordning. Der er ikke tale om, som ministeren prøver at give det udseende af, en overbudspolitik, om, at andre forslag er kædet sammen med dette. Vi har forslag til løsning af mange problemer i fremskridtspartiet. Vi har også forslag til løsning af masser af problemer, som har med de ældre at gøre.

Dette forslag kan ministeren stemme for, hvis hun har lyst til at blive bemyndiget til at sørge for bedre forhold for pensionisterne. Det forpligter hende ikke til nogen som helst andre ting. At vi så gerne vil forbinde dette fornuftige forslag med andre fornuftige forslag, er en anden side af sagen.

Jeg er naturligvis glad for, at dette ikke er sidste gang, vi skal diskutere pensioner inden finanslovaftemningerne. Det betyder med andre ord, at vi heldigvis én gang til kan gøre en indsats for at få nogle ordentlige og anstændige pensioner, og det er det, der er vores ønske. Vi kan ikke længere medvirke til, at pensionisterne spises af med de småpenge, der er tale om, fra regeringens og andres side.

Karen Thurø Hansen (KF):

Jeg vil gerne sige til ministeren, at vi til enhver tid er i stand til og klar til at lette administrationen, men der er på dette område tale om så lille en administration til skade for så mange mennesker, at vi ikke kan gå ind for det.

Steen Folke (VS):

Om det dagsordensforslag, fremskridtspartiet har stillet, kan jeg sige, at det kan VS stemme for. Vi er ikke enige med fremskridtspartiet i, hvordan folkepensioner skal udbetales — det har vist sig ved behandlingen af forslag, som fremskridtspartiet har lagt frem før — men vi er enige i, at der er behov for en kraftig forhøjelse af folkepensionerne, som ligger på et ganske utilstrækkeligt beløb, og vi må jo altså nok konstatere, at hvis socialdemokratiet ville stemme for dette dagsordensforslag, så var der en rimelig chance for, at det kunne blive vedtaget.

Men selvfølgelig vil jeg gerne understrege, at det jo ikke er noget tilfælde, at fremskridtspartiet her udelukkende taler om

folkepension. Der er andre kategorier af pensioner, som fremskridtspartiet har været førende i en hetz imod, f. eks. invalidepensionerne. Vi kan ikke blive enige om det samlede pensionsområde og mener for så vidt, at fremskridtspartiet generelt fører en social politik også over for pensionsområdet. Men af en eller anden grund vil man altså gerne være med til at bevilge folkepensionisterne penge. Man kan jo gætte sig til, hvad den grund kan være.

VS vil som sagt stemme for dette dagsordensforslag.

Albertsen (S):

Jeg skal i anledning af det forslag om motiveret dagsorden, som fremskridtspartiet har fundet sig foranlediget til at fremkomme med her ved førstebehandlingen, sige, at jeg må afvise dette forslag på vegne af socialdemokratiet, venstre, det konservative folkeparti, det radikale venstre, kristeligt folkeparti og centrum-demokraterne.

Vi anser det for utidigt på et stadium, hvor vi har første behandling, at fremkomme med dagsordensforslag af den art. I øjeblikket behandles der i folketingets socialudvalg lovforslag herom, og der er stillet en række spørgsmål. De beløbsstørrelser, der er peget på her, er netop de beløbsstørrelser, som er inde i et af disse lovforslag. Derfor anser vi det også for usagligt i enhver henseende.

Jeg skal på vegne af de seks partier anbefale, at folketinget stemmer imod det forslag om motiveret dagsorden, som er stillet af fremskridtspartiet.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet til kl. 16.15.

Mødet udsat kl. 16.05.

Mødet genoptaget kl. 16.15.

Forhandlingen genoptoges.

Gert Petersen (SF):

Det er vores opfattelse i socialistisk folkeparti, at man behandler det forslag om motiveret dagsorden, som fremskridtspartiet har stillet, for letfærdigt. Naturligvis, for vi er vant til herinde i folketinget, at det er meget utraditionelt, nærmest uhørt, at stille et dagsordensforslag ved første behandling af lovforslag. Jeg deler personlig fuldt ud den opfattelse, at det er imod, hvad der er god praksis; det er imod, hvad der kan fremme et fornuftigt arbejde herinde.

Men det har man altså gjort fra fremskridtspartiets side, og vi må være klar over, at ude i befolkningen er man totalt ligeglad med, hvad der er praksis herinde i folketinget, og dér ser man anderledes på disse sager. Det er det, man ved i fremskridtspartiet, og det er en af årsagerne til, at fremskridtspartiet gennem sin ufatteligt demagogiske politik har været i stand til at erobre mange vælgere i dette land, hvad naturligvis ingen kan benægte er tilfældet. Der er sikkert mange vælgere og især mange pensionister, som vil føle, når de hører, at et sådant dagsordensforslag om en meget kraftig forhøjelse af folkepensionen, som er for ringe i dag, er blevet forkastet massivt, at de må komme til den konklusion, at flertallet herinde i folketinget er massivt indstillet på at forhindre forbedringer for dem, og at de kun har én virkelig fortæller herinde, nemlig hr. Glistrup og hans parti.

Der er ikke noget at sige til, at mange mennesker ikke spekulerer dybere over, hvad der er baggrunden, når fremskridtspartiet kommer med et forslag som dette, hvad det er for nogle nedskæringsfelttog, fremskridtspartiet ønsker skal finansiere en forbedring af folkepensionen. Det ved vi jo alle sammen. Det er bare et andet kapitel. Det er ikke til behandling i dag.

Der er måske heller ikke så mange, som tænker på det ganske forbløffende i, at et parti, hvis formand offentligt gør sig til af, at han er landets største nulskatteyder, kommer og fortæller, at nu skal der udskrives store beløb til folkepensionisterne. Hvor skal de tages fra, spørger jeg én gang til.

Jeg mener, at det er nødvendigt at støtte et dagsordensforslag om klækkelig forhøjelse af folkepensionen med klar angivelse af, hvorfra midlerne skal tages. Det er det afgørende. Sådant angivelse kan naturligvis fore-

tages. Det kræver ganske vist visse radikale indgreb. Vi vil derfor foreslå fra socialistisk folkepartis side, at det dagsordensforslag, som ligger, ændres, idet vi stiller følgende:

Ændringsforslag.

„Efter ordene „1,5 mia kr.“ indsættes: „idet midlerne skaffes ved bekæmpelse af nulskatteydere og beskatning af de arbejdsfrie indkomster“.“

Vi mener, at en sådan udvidelse gør fremskridtspartiets forslag realistisk og giver det det rette sociale perspektiv.

Hvad angår en forhøjelse af folkepensionerne, er det som sagt i høj grad tiltrængt, og ved finanslovsbehandlingen vil der fra vores side komme et forslag til behandling om en forhøjelse på 500 mill. kr., indpasset i en ramme, hvor der også er tale om udgiftsnedskæringer, således at statens samlede udgifter ikke blive forøget af den grund.

Når man kommer med et så vidtgående forslag som fremskridtspartiets, så må man også anvise, hvor pengene skal tages fra. Det har vi anvist. Jeg håber og går ud fra, at fremskridtspartiet kan stemme for vores ændringsforslag. Hvis det bliver vedtaget, skal vi med glæde stemme for jeres dagsordensforslag. Hvis det ikke bliver vedtaget, vil vi afstå fra at stemme for det. Vi har nemlig den opfattelse, som fremskridtspartiet har, at folkepensionen skal sættes i vejret; men uden angivelse af, hvorfra midlerne skal hentes, anser vi et sådant forslag for at være demagogi, og vi anser det for at være udtryk for et forsøg på at føre befolkningen og pensionisterne bag lyset.

Første næstformand (Grete Hækkerup):

Der er nu stillet følgende ændringsforslag af Gert Petersen (SF): (se foran) til det af Jørgen Junior (FP) fremsatte forslag om motiveret dagsorden: (se foran). Dette ændringsforslag indgår også i forhandlingen.

Jørgen Junior (FP):

Det er interessant at høre hr. Gert Petersen tale om god tone heroppefra. Der er naturligvis en begrundelse for, at vi benytter det meget utraditionelle middel, som er et ganske acceptabelt middel, men ikke særlig hyppigt brugt middel, nemlig at stille et dagsordensforslag, og det er tidspunktet; det haster nemlig nu.

Der er ikke tale om demagogi, og der er

[Jørgen Junior.]

heller ikke nogen som helst begrundelse for at tale om, at der er et massivt flertal imod, fordi der har været sagt mange ting. I den seneste tid siges det, at man vil hjælpe. Det siges fra mange sider. Socialministeren sagde det tidligere heroppefra. Det er så enkelt, at man kunne stemme for det, og så var man jo nødt til at finde de penge til pensionisterne. Nu ønsker SF altså, at det skal angives, hvor pengene skaffes fra. Nu er statskassen jo en meget stor frimærkekasse, og der er naturligvis mange forskellige rum. Derfor er det sikkert ikke særlig fornuftigt, at man laver et rum for bekæmpelse af nulskatteydere og arbejdsfri indkomster.

Jeg synes, det væsentlige er, at vi får vedtaget dette, og hvis ændringsforslaget fra SF gør, at der er et flertal, så synes jeg naturligvis, at fremskridtspartiet må kunne gå ind for det. Det, vi ønsker, er en forhøjelse af folkepensionen. Hvordan det sker, ja, det må være op til regeringen. Hvis regeringen kan finde mellem 1 og 1½ mia. kr. fra nulskatteydere, så synes jeg, det er strålende, og nu må vi jo så se, hvordan den kan følge det pålæg. Jeg kan da kun sige, at vi er indstillet på at stemme for SF's ændringsforslag, helt oplagt.

Albertsen (S):

Det blev af hr. Gert Petersen sagt, at befolkningen vel ikke havde så forfærdelig megen forståelse for vores arbejdsgang herinde. Det må være en udtalelse, som står for hr. Gert Petersens egen regning. Jeg tror ikke, at vi bidrager til at skabe øget respekt for vores arbejde og forståelse for vores handlinger, hvis vi sådan gang på gang lever op til det cirkus, som i dette tilfælde er anført af fremskridtspartiet og beklageligvis fulgt op af SF og andre. Jeg tror, at det, befolkningen venter af os, det er handling, det er politiske resultater, som befolkningen kan forstå. Jeg tror ikke, at den form for initiativer, som er fremkommet i debatten her i dag, befordrer en sådan forståelse.

Hvad hr. Gert Petersens bemærkninger og ændringsforslag til dagsordensforslaget angår, så kan der ikke være tvivl om, at socialdemokratiet — og jeg tror også, at det gælder vide kredse i denne forsamling — har meget stærk forståelse for den tankegang, der ligger bag ved hr. Gert Petersens udtalelser om bekæmpelse af nulskatteydere og

bekæmpelse af, at de arbejdsfri indkomster ikke yder et bidrag til samfundshusholdningen. Men vi mener ikke, det er stedet og tiden i dag at afgøre disse ting. Vi ved, at vi om få dage skal tage stilling til et finanslovsforslag; vi ved, at der teknisk og politisk faktisk ikke er mulighed for at få de ting realiseret, der her peges på. Vi ved også, at fremskridtspartiet har stillet forslag, som vi i øjeblikket har til behandling, og hvor vi ikke har fået seriøst behandlet og fået besvarelser på spørgsmål, der er stillet dertil. Og vi ved også, at der fra regeringen i løbet af ganske få dage vil fremkomme forslag, som imødekommer en del af de berettigede ønsker, som folkepensionisterne virkelig sagligt må forvente at vi omsætter i handling. Derfor er tidspunktet ikke velegnet til den form for forestilling, der her lægges op til.

Jeg håber, at jeg fortsat er i overensstemmelse med de partigrupperinger, på hvis vegne jeg før afviste det andet dagsordensforslag, når jeg vil anbefale, at tinget indtager den samme holdning over for det ændringsforslag, som nu er stillet af hr. Gert Petersen.

Jens Peter Jensen (V):

Måtte jeg henstille til de ærede medlemmer hr. Jørgen Junior og hr. Gert Petersen, at de begge trækker deres forslag tilbage, således at diskussionen her kan slutte med den mulighed, at man får lejlighed og tid til at sætte sig lidt ind i den valutariske og økonomiske situation, Europa befinder sig i, og Danmark i denne sammenhæng. Når man har sat sig ind i det, vil man finde ud af, at det er overordentlig velbegrundet at trække begge forslag tilbage.

(Kort bemærkning).

Jørgen Junior (FP):

Ganske kort til hr. Albertsen vedrørende handling og resultater. Handling opnår man først efter at have truffet en beslutning. Det gør man også kun med resultater. Der er fremsat et dagsordensforslag, og hvis hr. Albertsen og hans parti ville stemme for dette forslag, så ville der være mulighed for at skabe de resultater, som hr. Albertsen udtaler så mange meget yndige ord om. Men ord er ikke særlig meget værd. Det er kroner og øre, der mangler, og dér har hr. Albertsen

[Jørgen Junior.]

åbenbart ikke nogen interesse i at vise resultater.

Naturligvis vil vi ikke trække dagsordensforslaget tilbage, således som hr. Jens Peter Jensen foreslår det. At landets situation er meget ringe, er vi udmærket klar over fra fremskridtspartiets side, og af den grund stiller vi også til finanslovsforslaget særdeles fornuftige ændringsforslag, der vil medvirke til at afhjælpe denne ringe situation.

Hermed sluttede forhandlingen.

Første næstformand (*Grete Hækkerup*):

Jeg skal her udsætte mødet i 10 minutter, så ændringsforslaget kan blive omdelt til medlemmerne.

Mødet udsat kl. 16.27.

Mødet genoptaget kl. 16.38.

Ændringsforslag af Gert Petersen (SF) (se foran) til forslag om motiveret dagsorden af *Jørgen Junior* (FP) (se foran) *forkastedes* med 80 stemmer mod 42.

Forslag om motiveret dagsorden af Jørgen Junior (FP) (se foran) *forkastedes* med 81 stemmer mod 33; 9 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Lovforslagenes overgang til anden behandling *vedtoges* uden afstemning.

Første næstformand (*Grete Hækkerup*):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet.

(Lovforslag nr. 226. Fremsat 10/3 76).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Henning Jensen (S):

I lov om sygehusvæsenet er der en bestemmelse om, at patienter, der er fyldt 60 år, og som er indlagt til psykiatrisk behandling, efter en indlæggelsesperiode på 6 måneder skal aflevere egne indtægter og overgå til lommepegeordningen. Af lægelige grunde finder man denne ordning uheldig, og af hensyn til patienternes helbredelsesmuligheder ønskes 6 måneder ændret til 9 måneder, samtidig med at man foreslår 60 års grænsen fjernet.

Vi kan varmt tilslutte os forslaget, og da det haster, har vi ingen ønsker om udvalgsbehandling.

Anna Dorith Skriver (V):

Jeg kan på venstres vegne sige, at vi er enige i, at forslaget til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet er fornuftigt, og vi er også indstillet på, at det skal gå vældig hurtigt med behandlingen.

Erlendsson (FP):

Forslaget vedrører kun den del af sygehusvæsenet, som tager sig af behandling af de sindslidende. Det drejer sig ikke om mennesker med andre sygdomme, og det må jo vække til eftertanke. Skal man heri se en ny diskriminering af sindslidende i forhold til mennesker med andre sygdomme? Det var ellers noget, vi var ved at komme bort fra. Det vil jeg gerne om ministeren vil svare på enten her eller i udvalget. Jeg har stillet spørgsmålet i udvalget.

Så er der en anden ting. Man vil åbenbart ikke erkende nogen helbredelsesmulighed efter udløbet af 9 måneder, når det drejer sig om patienter indlagt på psykiatrisk afdeling. De 9 måneder er jo nok et magisk tal eller kunne i hvert fald være det. Det er det samme tal, som er gennemsnitstiden mellem undfangelse og fødsel. Altså er det nye og bedre menneske ikke en kendsgerning, når fosterperioden er overstået, så er der intet håb, og så skal en fortsat forbliven på et sindssygehospital betragtes ikke mere som led i en helbredelse, men som en plejemulighed. Derfor skal patienten med hensyn til pensioner og lommepege sidestilles med folk, der er indlagt på plejehjem, det, som de 3 lige behandlede forslag drejede sig om.

Med hensyn til de 9 måneder vil jeg gerne gøre opmærksom på — hvad måske ikke er